

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2022

SISÄLLYSLUETTELO

Tulostavoiteasiakirja 2022	1
1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1 Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	5
1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	11
1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen	12
1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	13
1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta	16
1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen.....	16
1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut.....	18
1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	19
1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	20
1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys.....	24
1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	25
2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	25
2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	25
3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	30
4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	31
5 Voimassaolo ja seuranta	32
5.1 Liite.....	32
6 Allekirjoitukset.....	32

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkostojen kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävästä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Lisäämme elinvoimaa

- Reagoimme elinkeinoelämän muutoksiin ja tarpeisiin yhdessä kumppanuusverkoston kanssa
- Ammattitaidon ylläpito ja uusintaminen
- Hyödynnämme maahanmuuton mukana tulevan inhimillisen pääoman
- Avaamme ovia pk-yrityksille kasvuun ja kansainvälistymiseen
- Pidämme huolta elinkeinoelämän saavutettavuuden parantamisesta ottaen huomioon ilmastonmuutoksen vaateet

Tavoittelemme hiilineutraaliutta

- Kehitämme ruokaketjua kannattavaksi ja kohotamme sen kykyä vastata ilmastonmuutokseen
- Turvaamme luonnon monimuotoisuuden ottamalla huomioon elinkeinojen kehittämisen

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

- Mahdollistamme kattavat palvelut työllisyydenhoitoon ja osaamisen kehittämiseen
- Edistämme joustavaa liikkumista toiminta-alueellamme

Asiakkuudet ja digitalisaatio

- Sähköisten palveluiden täysimääräinen hyödyntäminen
- Kumppanuuksien ja oikea-aikaisen vuorovaikutuksen kautta parempaan asiakaspalveluun

Yhteiset toimintatavat

- Edistämme ELY-keskuksen asiantuntijoiden sekä sen sidosryhmien osaamista siten, että olemme yhä valmiimpia vastaamaan niin ilmastonmuutoksen kuin muidenkin yhteiskunnallisten muutosten tuomaan kehittämistarpeeseen

Henkilöstö ja työyhteisö

- Varsinais-Suomen ELY-keskus on hyvä työpaikka, jossa yksiköiden ja asiantuntijoiden välinen yhteistyö on luontevaa ja rikastuttaa asiantuntijoiden työtä

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoitteleimme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä ja Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: *Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.*

Kehitetään TE-palveluissa järjestettävää työnvälitystä ja panostetaan kuntakokeilujen, TE-toimiston ja ELY-keskuksen keskinäiseen yhteistyöhön, jotta usean rinnakkaisen organisaation toiminnan koordinoimisen vaatimasta panostuksesta huolimatta toimitaan mahdollisimman tehokkaasti työllisyyden ja yrittäjyyden edistämiseksi. Tuetaan TE-toimistoa sen uuden organisaation käyttöön ottamisessa ja kehittämisessä tavoitteena panostaa entistä enemmän työhaun vahvaan alkuun ja työnvälityksen ensisijaisuuteen. Työvoimaviranomaisen Kehittämistyön keskiössä on Pohjoismaisen mallin vaatima muutos tiiviimmästä asiakaspalveluotteesta. Tuemme TE-toimistoa sen siirtyessä Pohjoismaiseen malliin, jotta siirtymä on mahdollisimman joustava. Työhaun ja kohtaannon edistämiseksi hyödynnämme monipuolisesti yksityisen sektorin tuottamia palveluja oman toiminnan kehittämisen rinnalla.

Suunnataan hanke- ja yritysrahoitusta työllisyyden kannalta vaikuttavimpiin hankkeisiin. Panostetaan uusien työpaikkojen syntymiseen kasvuhakuisiin ja kansainvälistyviin pk-yrityksiin neuvonnan, sparrauksen, koulutuksen ja rahoituksen keinoin. Työpaikkojen syntymiseen vaikuttavat erityisesti yritysten kehittämistoimien ja uusinviestintien rahoitus sekä henkilöstön osaamisen tason nosto ja uuden osaavan henkilöstöresurssin löytäminen.

13.12.2021

Kehitetään TE-toimiston ydintehtävää, työnvälitystä, organisaation läpileikkaavaksi toimintaperiaatteeksi. Työvoimavarannon tehokkaan hyödyntämisen ja työnvälityksen lisäksi edistetään uutta alkavaa yrittäjyyttä, työperäistä maahanmuuttoa ja tuetaan jo maassa asuvien kotoutumista työelämän suuntaan. Lisäksi tehostetaan kaikilta osin palkkatuen käyttöä rekrytointikynnyksen alentamiseksi. (ml. osatyökykyiset, yhdistykset ja ensimmäisen työntekijän palkkatuki). Vuoden 2022 alussa tulee voimaan laki yksityisyrityksille suunnatusta rekrytointitukikokeilusta. Kohdennetaan toimia tukeen oikeuteille yrittäjille, jotta he tarttuisivat tilaisuuteen ja tarjoaisivat yrityksissään uusia työpaikkoja.

Uusien työpaikkojen lisäksi tuetaan myös nykyisten työpaikkojen säilymistä ja kasvumahdollisuuksille suotuisaa työmarkkinatilannetta tunnistamalla kaikessa toiminnassa kohtaanto-haasteita. Tuetaan TE-palvelujen järjestäjiä sellaisessa kehittämistyössä, joka pyrkii löytämään ratkaisuja näihin haasteisiin oman toimintansa ja laadukkaan kumppanuusyhteistyön kautta.

Maaseudun yritystuissa korostuu maakunnan painopistetoimialojen pienten yritysten (pääpainona kotimarkkinoilla toimivat yritykset) työllisyysvaikutuksiltaan merkittävien investointien tukeminen ja yrityksen kehittämisavustuksessa osaamisintensiivisten kansainvälisiltä markkinoilta kasvua hakevien pk-yritysten kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen. Meneillään olevan vuoden 2021 työpaikkojen määrää osaltaan nostaa edeltävää vuotta suurempi myöntövaltuusmäärä. Vuoden 2022 tavoitteet on laskettu sen pohjalta, että myöntövaltuudet eivät merkittävästi vähennä tuettavien hankkeiden määrää ja että uuden ohjelmakauden päätöksenteko käynnistyy sujuvasti.

Työ- ja elinkeinopolitiikan yhteensovittamista terävöitetään seudullisessa kehittämissuunnitelmassa, josta konkreettisia toimintamalleja ovat mm. Maahanmuuttajien osaamispiste ja Ohjaamo. Tuetaan työllisyyttä ja elinkeinotoimintaa toimintaympäristöä kehittämällä hakeutuen aktiivisesti kuntayhteistyöhön niin kokeilukuntien kuin alueen muiden kuntien kanssa. Kuntakumppanien kanssa sovitusta yhteistyöstä laaditaan tarvittaessa aiesopimuksia TE-toimiston esittelyä.

Työllisyysasteeseen vaikutetaan erityisesti vastaamalla pk-yritysten rekrytointi- ja kehittämistarpeisiin. Lisäksi tehdään jatkuvaa yhteistyötä alueen suurten rekrytoivien yritysten kanssa kehittäen yhteistyötä jatkuvasti yritysten kasvuedellytyksiä tukevaksi huomioiden mm. vahva tuki rekrytointitilanteisiin sekä positiivisen ja negatiivisen rakennemuutoksen toimintamallit. Alueella on luotu suunnitelmallisesti uusia, innovatiivisia toimintatapoja rekrytointitilanteiden tukemiseen rakennemuutostilanneissa, minkä seurauksena alueelta käsin ylläpidetään PORE-hankkeen kautta valtakunnallista suurten rekrytointien verkostoa. Laadukasta ja työnantajien toimesta kiiteltä yhteistyön toimintamallia jatketaan myös jatkossa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	45	46	46	45
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	36	36	36	35
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	3	3	3	3

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

Rahoituspalvelujen fokuksessa ovat nuoret kasvuhakuiset sekä liiketoimintakonseptiaan uudistavat ja kansainvälisille markkinoille tähtäävät ja vientimarkkinoilla laajentavat pk-yritykset. Myös laajoilla elinkeinojen kehittämishankkeilla tuetaan innovaatioiden syntyä ja kaupallistamista.

Rahoituksen suuntaamisessa erityishuomio kiinnittyy maakunnan päivitetyn älykkään erikoistumisen strategian 2022–2027 (luonnos) mukaisin painopisteisiin eli 1) sininen talous ja uudistuva teollisuus, 2) innovatiiviset ruokaketjut ja 3) lääke- ja terveysteknologia.

Manner-Suomen maaseutuohjelman alueiden välisessä elinkeinojen kehittämisen rahoituksessa korostuu ylimaakunnallinen pk-yritysten innovaatiotyö sekä uusimman tutkimustiedon soveltaminen käytäntöön.

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

Rahoitetaan innovatiivisia kehittämishankkeita työkaluina yrityksen kehittämisavustus ja myöntövaltuuksien salliessa yrityksen toimintaympäristön kehittämisavustus sekä Manner-Suomen maaseutuohjelman kautta perustamistuki/kehittämisavustus sekä yritysryhmien kehittämishankkeet ja maakunnalliset elinkeinojen kehittämishankkeet. Ohjataan

13.12.2021

innovaatioita BF:n ym. kumppaneiden rahoitukseen. Yhteistyö maakunnan liiton rahoituksen kanssa jatkuu esim. uusiempien liiketoimintaekosysteemien edistämisessä.

Yrityksen kehittämisavustuksella rahoitetaan erityisesti nuorten yritysten kansainvälisille markkinoille tähtäävää kehittämistyötä, joka huomioiden maakunnan osaamisvahvuudet kohdistuvat mm. erilaisiin digitaalisia ratkaisuja hyödyntäviin liiketoimintamahdollisuuksiin useilla eri toimialoilla.

Yritysten Kehittämispalvelut -konsultoinnilla tuetaan pk-yritysten uudistumiseen ja innovaatioiden kaupallistamiseen liittyvää työtä. Liiketoimintakonseptiaan muuttaneiden yritysten henkilöstöä tuetaan Täsmäkoulutuksella, jotta suunnitellut toimintatapojen muutokset saadaan vietyä käytäntöön. Erityishuomio annetaan hiilineutraaliutta parantavien toimintatapojen muutoksiin vastattaessa.

Rahoituksen kohdentamisessa huomioidaan edelleen syksyllä 2020 laadittu alueellinen selviytymissuunnitelma. Suunnitelmassa korostetaan mm. uutta liiketoimintaa ja kasvua luovia investointi- ja kehittämishankkeita sekä yritysaloja, joissa hyödynnetään uusinta tutkimustietoa ja korkeakouluosaamista ja tämän pohjalta innovoidaan uutta liiketoimintaa mm. uusien kiertotalouden keskittymien ympärille.

Maaseutuohjelmasta rahoitetaan koko maakunnan kattavia kehittämishankkeita, joiden avulla vahvistetaan esimerkiksi maakunnan älykkään erikoistumisen painopisteitä. Esim. ruokaketjussa/verkossa toimivien maaseudun pienten yritysten uudistumista ja kehittämistä tuetaan teemoina keskeisesti mm. digitalisaatio, uudet tuotanto- ja jakelutekniikat sekä uudenlaiset palvelulliset liiketoimintamallit. Kansainvälistymisen lisäämiseksi ruokaketjun yrityksiä osallistuu BF:n "Food from Finland" -ohjelmaan. Elvytysrahat mahdollistaisivat tuen kohdentamisen mm. bio- ja kiertotalouteen.

VARELY panostaa myös työhön tärkeimpien sidosryhmien kanssa, jotta lupaavimmat yritykset voivat hyötyä ELY-keskuksen palveluista. Keskeisiä kumppaneita tässä työssä ovat maakunnan korkeakoulut, Finnvera, Business Finland, Business Turku ja muut maakunnan kehittämissyhtiöt. Tavoitteen toteuttamisessa huomioidaan myös korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja elinkeinoelämän pitkäjänteisen yhteistyön kehittäminen. Yhteistyötä tehdään niin asiantuntijatasolla kuin myös organisaatiotasolla esimerkiksi Team Finland verkosto sekä MYR:n elinkeino-, koulutus- ja ilmastovastuujaostojen muodossa.

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

Yritysten kehittämiseen ja kasvuun aktivoinnissa keskeistä on tiivis yhteistyö sidosryhmien (seudulliset toimijat) kanssa palveluiden tunnettuuden kehittämiseksi. Laajalle asiakasjoukolle tarjottavana työkaluna toimii Yritysten kehittämisspalvelut. Palvelun markkinointiin panostetaan ja sen avulla yhteistyökumppaniverkoston tuella aktivoidaan merkittävä määrä paikallisilla markkinoilla toimivia yrityksiä hakemaan kasvua kotimarkkinoilta ja myös yritysten mahdollisuuksien rajoissa kansainvälisiltä markkinoilta. Panostetaan palveluun osallistuneiden yritysten jatko-ohjaamiseen eri kehittämis- ja rahoituspalveluiden piiriin (ml. alueellinen TeamFinland –verkosto). Tavoitteena on lisätä palveluun osallistuvien yritysten määrää vuosittain.

13.12.2021

Vuonna 2021 aloitettua ”koronakampausta”, eli koronaepidemian aikana yritystukea saaneiden yritysten jälkimarkkinointityötä jatketaan. Ko. aktivoinnin tulokset tulevat esiin tn. viiveellä. Koronakampaukseen osallistuu jo hyväksi todetulla tavalla mahdollisuuksien mukaan TE-toimiston yritysneuvoja.

Myös seudullisia yritystoimijoita ja kuntien elinvoimasta vastaavia aktivoidaan mukaan yritysten kehittämisen tukemiseen aktiivisella yhteistyöllä. Tätä yhteistyötä toteutetaan suunnitelmallisella yhteistyöpalaveroinnilla, joka käynnistetään loppuvuodesta 2021 alkaen.

Manner-Suomen maaseutuohjelman mukaisten perustamistukien ja yritysryhmähankkeiden rooli on Varsinais-Suomessa pieni. Perustamistuki toimii yhtenä mahdollisuutena innovatiivisten kasvuun tähtäävien hankkeiden tukemisessa yrityksen kehittämisavustuksen sekä BF:n ja Finnveran tuotteiden rinnalla. Tavoite on muuttumaton, asiakkaalle etsitään parhaiten kehittämistarpeeseen- ja vaiheeseen soveltuva tukimuoto. Kehittämisen keskiössä on yritysکوhtainen kehittämistyö, kysynnän mukaan hyödynnetään myös verkostopohjaista yhteiskehittämistä. Tavoitteet on laskettu sen pohjalta, että myöntövaltuudet eivät merkittävästi vähennä tuettavien hankkeiden määrää ja että uuden ohjelma-kauden päätöksenteko käynnistyy viivytyksettä.

TäsmäKoulutus kohdennetaan erityisesti digitalisaation, tuottavuuden, teknologiaosaamisen sekä kansainvälistymisen lisäämiseen yritysten kasvun tueksi. Henkilöstön ammattitaitoa kehitetään näin vastaamaan muuttuneita olosuhteita. Tietoa kehittämistarpeista saadaan mm. edellä mainituista yritysten kehittämispalveluiden toimenpiteistä, mutta myös laajasti verkostoyhteistyön kautta. Tavoitteena on, että TäsmäKoulutus on osa laajempaa kehittämiskokonaisuutta tai muuten riittävän pitkäjänteinen. Tavoitteena on lisäksi, että yrityksissä kehitetään tuottavuuden ohessa samanaikaisesti työhyvinvointia. TäsmäKoulutusten organisoinnissa yhteistyö TE-toimiston työnantajapalveluiden sekä seutukuntien kehittämissyhtiöiden sekä varsinkin kuntien elinvoima- ja työllisyyspalveluiden kanssa on keskeinen menestystekijä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Kasvu CRM-järjestelmään kirjattujen liidien määrä (kpl)	175	200	200	200

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

Jatketaan ja syvennetään tiivistä yhteistyötä maakunnassa mm. aluetiimin toiminnan tehostamisen ja toimintatapojen kehittämisen kautta sekä ylläpitämällä tiivistä kumppanuusyhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten ja yksityisten palvelutuottajien

13.12.2021

kanssa TF-palvelupolun kirkastamiseksi ja palveluiden asiakaslähtöisyyden parantamiseksi. Kehitetään tavoitteellisesti digitaalista palvelutuotantoa ja asiakasohjausta yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

TF-kumppanuusverkoston puitteissa panostetaan aktiiviseen tiedonvaihtoon sidosryhmien (yrityskehitystyötä tekevien julkisten organisaatioiden kanssa) kanssa ja läsnäoloon keskeisissä tapahtumissa. Tuotetaan alueen yrityksille, yritysneuvojille ja muille sidosryhmille ajankohtaista informaatiota muuttuvista rahoitusinstrumenteista ja TF-palveluista. Tässä neuvonta- ja sidosryhmätyössä korostuvat tulevana vuosina Suomen kestävä kasvun ohjelman sekä Horisontti Eurooppa-puiteohjelman mukaiset rahoitushaut. Myös yhteistyö maakunnan oppilaitosten niin korkea-asteen kuin toisen asteen oppilaitosten kanssa jatkuu sujuvana siten, että se tukee Team Finland verkoston työtä ja yritysten sujuvaa palvelua.

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

Mittarina toimijoilta kerätty suora arviointipalaute yhteistyön toimivuudesta ja lisäarvosta sekä yrityksiltä kerätty arviointipalaute. Parannetaan asiantuntijoiden osaamista yhteisen asiakastiedon tehokkaammaksi hyödyntämiseksi ja liidien välittämiseksi organisaatioiden välillä (CRM-käytön tehostaminen TF-toimijoiden työn apuna) ja oman neuvonta- ja sparrausosaamisen kasvattaminen asiantuntijapalveluna yritysneuvonnan osana.

Hyödynnetään koronatukia saaneet yritykset TF-asiakashankinnassa.

Valtakunnallinen Varsinais-Suomesta käsin hallinnoitava Kokka kohti Suomea – hanke pyrkii turvaamaan yritysten kasvua kasvukeskuksissa edistämällä kansainvälisten työntekijöiden rekrytoitumista Suomen työmarkkinoille. Hankkeella tuettuja 14 hanketta ohjataan toimimaan yhtäläisin periaattein mm. ohjausryhmätyöskentelyyn osallistumalla ja yhteisiä palvelutuotteita kehittämällä. Lisäksi hanke hankkii vuoden 2022 aikana pilottiluonteisesti ulkomaisten työntekijöiden maahan asettautumista tukevia asettautumispalveluja kaikkien maakuntien käyttöön. Varsinais-Suomen ELY-keskus on myös mukana ohjaamassa Business Turun Talent Boost toimintaa, joka tukee vahvasti Team Finland verkoston työtä ja tavoitteita.

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

Hyödynnetään kaikki käytettävissä oleva kehittämisavustusrahoitus sekä tehdään jatkuvaa aktivointityötä kehittämispalvelujen käytön lisäämiseksi yritysasiakkaiden kasvun mahdollistamiseksi ja kiihdyttämiseksi. Keskiössä tässä työssä on tiivis yhteistyö keskeisten yrityskehitystyötä tekevien julkisten organisaatioiden kanssa. TE-toimistojen aktiivinen osallistaminen jatkossakin ns. koronakampauksen tekemiseen vauhdittanee osaltaan eri palvelujen käyttöä.

Kehittämisavustuksessa panostetaan kansalliseen kasvun kiihdytysohjelmaan, jonka puitteissa pystytään aktivoimaan potentiaalisia vientiyrityksiä kehittämään valmiuksia vientiliiketoiminnan käynnistämiseen.

Syksyn 2020 alueellisessa selviytymissuunnitelmassa nostettiin elinkeinot ja yrittäjyys keskiöön ja korostettiin uusien kasvun moottoreiden tärkeyttä. Kohdennetaan rahoitusta tämän mukaisesti uutta liiketoimintaa ja kasvua luoviin investointi- ja kehittämishankkeisiin. Maakunnan useissa yritysaloissa hyödynnetään uusinta tutkimustietoa ja korkeakouluosaamista ja tämän pohjalta innovoidaan uutta liiketoimintaa mm. uusien kiertotalouden keskittymien ympärille.

Yritysrahoituksen lähtökohtina ovat pk-yritysten uudistumista ja kasvua tukevien hankkeiden rahoittaminen. Esim. maaseudun yritystukijärjestelmässä uudistumisella ja markkina-alueen laajentamisella on hankkeiden valinnassa yhteensä 40 %:n painoarvo. Yrityksen kehittämisavustuksella rahoitetaan innovatiivisimpia kansainvälisille markkinoille suuntaavia pääasiassa nuorten yritysten kansainvälistymiseen ja sitä tukevaan tuotekehitykseen pohjautuvia hankkeita. Tavoitteet on laskettu sen pohjalta, että myöntövaltuudet eivät merkittävästi vähennä tuettavien hankkeiden määrää ja että uuden ohjelmakauden päätöksenteko käynnistyy viivytyksettä. Viestitään yrityksille vihreää siirtymää tukevien hankkeiden rahoitusmahdollisuuksista, kuten Suomen Kestävän Kasvun-ohjelma (RRF).

Viimeaikainen rakennuskustannusten huomattava nousu mm. teräksen ja puutavaran osalta on jarruttanut etenkin suurten rakennushankkeitten suunnittelua. Kustannusten voimakas eläminen suuntaan tai toiseen aiheuttaa merkittävän epävarmuustekijän lähi vuosien investointihalukkuuden arvioimiselle.

ELY-keskuksen alueella toteutetaan useita FEC- tyyppisiä ohjelmia työvoimakoulutuksina, joihin kouluttaja ja TE-toimisto hakevat osallistuvia yrityksiä ja koulutettavia henkilöitä. Koulutettavat osallistuvat tietopuoliseen opetukseen ja suorittavat työssäoppimajakson yrityksen ohjauksen alaisena yritystoiminnan jonkin osa-alueen mm. kansainvälistymisen kehittäjänä. Lisäksi Täsmäkoulutusta kohdennetaan kansainvälistä kasvua tukeviin koulutushankkeisiin sekä huomioidaan uusiutuvien kehpa-palvelujen rooli kansainvälistymisessä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio), maaseudun yrityskerroin =15. M€	14	15	15	15
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio), ei laskettavissa maaseuturahaston tuissa	-	-	-	-

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio) kokemuspohjainen arvio	-	-	-	-

Tavoite: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.*

Palvelutuotannossa ja palvelujen suuntaamisessa huomioidaan erityisesti palveluviennin kasvun edellyttämät painotukset mm neuvonnan, yrityssparrauksen ja verkostoyhteistyön kattavuuden parantamiseksi.

Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytyksiä parannetaan ammattitaitoa arvioivan palvelun ja työvoimakoulutuksen keinoin ja rohkaistaan luovien alojen osaajia yhdistämään luova työ myös osa-aikaisena toimintana muuhun työmarkkinoilla tarjolla olevaan työhön.

Kulttuurimatkailussa tunnistetaan kasvumahdollisuuksia kotimaan matkailun kasvun myötä. Huomioidaan Varsinais-Suomen liiton johdolla valmistellun Kestävän matkailun tiekartan painotukset vastuullisuus, digitaalisuus ja saavutettavuus.

Mittari: *Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).*

Crema rahoituksen suuntaamisen ja palvelun tunnettuuden lisäämisen tehtävä vastuu-tetaan johtavalle yritysasiantuntijalle.

Palveluvientiyriitysten suhteellinen osuus kaikista asiakasyrityksistä vähintään 30 %.

Yritysrahoituksessa korostuu alueen osaamiskeskittymiin pohjautuen osaamisintensiivisten yritysten kehittämishankkeiden tukeminen.

Luovien alojen yritysten kehittämistyötä toteutetaan Luovan talouden tiekartan mukaisesti.

Kulttuurimatkailua voidaan tukea Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoituksella. Hanke voi esim. liittyä saaristo-olosuhteiden erityispiirteisiin. Laajempia hankkeita tuetaan ELY-keskuksen toimesta ja paikallisen tason hankkeet ohjautuvat paikallisiin Leader-ryhmiin. Hankkeissa on myös mahdollista laajemmin tukea kulttuurialan toimintaedellytyksiä (kuten esim. juuri päättyneessä "Elämyksiä maaseudulta" -hankkeessa elokuva-alan tuotantoedellytykset).

Matkailuyritysten toiminnan kehittämisessä digitalisaation hyödyntäminen on yksi kärkiteemoista. Kehittämistyötä koordinoidaan koko maakunnan kattavassa Matkailufoorumissa. TE-toimisto jatkaa matkailualan edistämistä laaja-alaisella verkostoyhteistyöllä ja siinä kehitetyillä matkailualan rekrytointia tukevilla toimilla. Varsinais-suomalaisen kulttuurimaiseman hoitoa edistetään ympäristösopimuksin erityisesti saaristoalueella.

Varsinkin luovan talouden ja kulttuurialan yrittäjyyden edistämässä jatkamme tiivistä yhteistyötä maakunnan oppilaitosten sekä Business Turun kanssa. Erityinen huomio yhteistyössä suuntautuu niin yrityshautomotyypiseen start-up-toiminnan edistämiseen sekä yhteistyön syventämiseen niin Humanistisen kuin Turun ammattikorkeakoulujen kanssa. Käytännön esimerkkinä yhteistyöstä voisi mainita kalatalousalan ammattikorkeakoulututkimuksen uusien mahdollisuuksien ja vaihtoehtojen työstäminen. Ko. koulutuksella on vaikutus niin kalatalouteen, mutta myös saariston matkailumahdollisuuksien kasvamiseen kuin erilaisten saaristoon ja mereen liittyvien sisältötuotantoyritysten syntyyn.

Hyvien käytäntöjen jakaminen jatkuvan oppimisen koordinaattoreiden kesken keskinäisen vuoropuhelun ja yhteistyön kautta on tärkeässä asemassa.

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: *Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.*

Heinäkuussa 2021 hyväksytty kotimaisen kalan edistämishjelma on yksi pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteista. Tavoitteena on saada suomalaiset syömään keskimäärin 2,5 kala-annosta viikossa vuoteen 2035 mennessä. Ohjelma jakautuu 4 toimenpidekokonaisuuteen ja edelleen 30 toimenpiteeseen. Pääosa ohjelman toimenpiteistä rahoitetaan Euroopan meri-, kalastus- ja vesiviljelyrahaston Suomen toimintaohjelman kautta. Rahoitusta suunnataan erityisesti toimenpiteisiin, joilla parannetaan kotimaisen kalan arvoketjun kilpailukykyä ja kestävyttä sekä edistetään vajaan hyödynnettyjen kalavarojen käyttöä. Ensimmäisiä vuoden 2022 alussa käynnistyviä toimia ovat kotimaisen kalan vaikuttajaverkoston perustaminen ja kotimaisen kalan challenge-kilpailu.

Ruokaketjun pienten yritysten kansainvälistymismahdollisuuksia edistetään maaseutuohjelman yritysryhmähankkeissa kehittämistarpeina mm. jäljitettävyyden ja tuoteturvallisuuden varmistaminen, tuotetietojen esittäminen ja tuotepakkauksen suunnittelu.

Säädökset täyttävien toimijoiden osuutta on kyetty lisäämään aiemmista vuosista ja se on ollut nyt kahtena edellisenä mitattuna vuotena tasolla 99 %. Hyvään tulokseen pääsemiseen on edesauttanut eläinten merkinnän ja rekisteröinnin puutteiden väheneminen. Toiminnan vaikuttavuutta pyritään edelleen tehostamaan ja lähivuosien tavoitteeksi asetetaan näin 100 %. Elintarviketurvallisuuden sekä kasvi- ja eläinterveyden valvontatehtävien kokonaisuuden valvontatehtäviä hoidetaan poikkeamiin puuttuen, mutta samalla myös ennaltaehkäisevästi neuvonnallisella työotteella. Lisäksi tukivalvontojen

avulla edistetään mm. maataloustuotannon ympäristöön ja kotieläinten hyvinvointiin liittyviä tavoitteita.

Kaikissa yrityspalveluissa huomioidaan asiakasyritysten arvot ja liiketoiminnan vastuullisuus ja palvelut suunnataan yrityksiin, joissa arvoina huomioidaan oman toiminnan vastuullisuus ja kestävä kehitys (vähähiilisyys) sekä työyhteisöjen tasa-arvoisuus.

Maaseutuohjelman rahoituksella ja erityisesti ko. ohjelman hanketoiminnalla edistetään mm. ruokaketjun yritysten kasvua ja kehittymistä sekä ruokaketjussa toimivien yritysten vastuullisuusviestintää. Yrityksiä opastetaan ja kannustetaan viestimään avoimesti ja oikeaan tietoon perustuen mm. eläinten hyvinvoinnista, ravitsemuksellisesta laadusta, elintarviketurvallisuudesta, ympäristön hyvinvoinnista sekä kannattavuudesta. Lisäksi esille nostetaan kannustavia esimerkkejä ruuantuotannosta, jalostuksesta ja syntyneistä innovaatioista. Myös matkailuyritysten toiminnan kehittämisessä korostetaan vastuullista ja kestävä matkailua keväällä 2021 valmistuneen maakunnan Kestävän matkailun tiekartan periaatteiden mukaisesti.

Elinkeinojen vastuullisuutta edistetään ympäristönäkökulman lisäksi työvoimaa koskeissa kysymyksissä. Esimerkiksi maataloustoimialalla keskiössä ovat laatujärjestelmiin liittymisen edistäminen ja aktiivinen osallistuminen kausityövoimaa koskeissa asioissa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	100	100	100	100

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: *Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.*

Liikenteen palvelutasoa pyritään nostamaan edistämällä suurten investointitarpeiden toteutusvalmiutta ja perustelemalla niiden merkittävyyttä. Alueella päätettävät toimenpiteet kohdistetaan ottamalla huomioon ennen kaikkea vaikutukset, asiakastarpeet ja toimenpiteiden tehokkuus. Tieverkon hoidon osalta osalle teistä on tehty talvihoitoluokkien tasokorotus ja lisäksi ollaan siirtymävaiheessa uuden hoitourakkamallin osalta. Korjausvelan poistamista priorisoi osaltaan teiden käyttöä huomioiva merkitsevyysluokitus. Korjausvelan poistamiseen vaikuttavat rahoitustason lisäksi erityisesti raaka-aineiden hinnat ja saatavuus. Tieverkon hoitoon ja korjaukseen liittyvillä toimilla edistetään erityisesti

tienkäyttäjien tyytyväisyyttä ja saavutettavuutta. Alueen toimet onnettomuuksien ehkäisemiseksi perustuvat erityisesti merkittävien investointihankkeiden kuten Turun kehätie ja valtatie 8 toimenpiteiden liikenneturvallisuusvaikutuksiin sekä turvallisuushakuihin nopeusrajoituspolitiikkaan ja liikenneturvallisuusyhteistyöhön. Tienkäyttäjien tyytyväisyyteen vaikuttavat suuresti kulloistenkin vuosien keliolosuhteet.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)	291	277	265	255
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	3,0	2,8	2,9	2,9
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)	2,6	2,5	2,6	2,6

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

Alueella toteutetaan kohdassa 1.1.1 esiteltyjä toimia ja lisäksi tehdään aktiivisesti toimenpiteitä, joilla tuetaan työnantajien rekrytointiosaamista, yritysten uudistumiskykyä ja kykyä jatkuvaan oppimiseen ja innovointiin.

Tuetaan julkisin ohjauspalveluin (järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluna) ihmisiä urasuunnittelussa, oman osaamisen tunnistamisessa ja kehittämisessä. Oppimisen ja koulutuksen rakenteelliseksi osaksi tuodaan urasuunnittelutaidot.

Tunnistetaan heikossa työmarkkina-asemassa olevien ja osatyökykyisten erityistarpeet osaamisen kehittämisessä. Samalla kun työkyvyn ongelmat tunnistetaan entistä varhaisemmassa vaiheessa, palveluilla tuetaan osaamisen systemaattista uusintamista. Tiivistetään alueellista yhteistyötä nuoriso-, koulutus-, sote- ja työvoimapolitiikan välillä, jotta koulutusta vailla olevat nuoret tavoitetaan ja saatetaan tuetusti palveluiden piiriin.

Ammatillisen työvoimakoulutuksen volyymi painottuu Varsinais-Suomessa valtionosuudella rahoitettuun työvoimakoulutukseen. Tarjolla on laaja valikoima eri alojen perus- ja täydennyskoulutusta. Tarjonnasta sopiminen edellyttää vuoropuhelun tiivistämistä koulutusten järjestäjien, työllisyyden kuntakokeilujen, TE-toimiston ja ELY-keskuksen kesken.

13.12.2021

Koulutus toteutuu työmarkkinoiden tarpeiden mukaisesti pääosin ammatillisiin perus- ja ammattitutkintoihin tai niiden osiin valmistavana koulutuksena. Jatkossa käytetään entistä enemmän työvoimakoulutuksen, koulutussopimuksen ja oppisopimuskoulutuksen tarkoituksenmukaista yhdistämistä työpaikalla tapahtuva oppiminen huomioiden. Tulevan ohjelmakauden ESR-rahoitusta kohdennetaan alueelle ESR-rahoituskehikseen tulevien mahdollisuuksien mukaan uusien toimintamallien kehittämiseen työvoimakapeikkojen poistamiseksi.

Yritysten eri liiketoiminta-alueiden erityisosaaminen korostuu, koska yritysten kasvun keskeinen hidaste (rahoituksen rinnalla) on osaamisen ja henkilöstöresurssien puute. Pk-yritysten avainhenkilöiden osaamista kehitetään Yritysten Kehittämispalveluissa sekä konsultoinnin että koulutuksen avulla, tavoitteena aktivoida lisää yrityksiä palvelun piiriin.

Jatkuva oppiminen työelämässä huomioidaan entistä laajemmin, sillä osaavan työvoiman saatavuutta turvataan myös työpaikalla tapahtuvaa oppimista kehittämällä. Tämä avaa mahdollisuuksia uusille rekrytoinneille myös heikommalla osaamisprofiililla oleville työnhakijoille.

Jotta tämä tavoite toteutuisi Varsinais-Suomen ELY-keskus jatkaa sujuvaa yhteistyötä työvoimaan ja osaamiseen liittyvien palveluiden tuottajien kanssa. Yksi keskeinen foorumille tälle yhteistyölle on MYR ja sen koulutusjaosto. Lisäksi laajalle joukolle yksityisiä palveluiden tuottajia järjestetään keskustelutilaisuuksia, joissa voidaan käydä läpi niin palvelutarjontaa, kysyntää ja pohtia yhdessä minkälaisia uusia palveluita tulisi kehittää. Tässä keskustelussa myös kunnilla ja varsinkin työllisyyskokeilussa olevilla kunnilla on rooli.

Mittari:

Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaa elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).

ELY-keskuksen hankkima työvoimakoulutus on Täsmä-tyyppistä työelämän tarpeisiin suoraan vastaavaa ammatillisia valmiuksia luovaa, laaja-alaistavaa tai syventävää ammatillista koulutusta. Valtaosa tästä koulutuksesta toteutuu yhteishankintakoulutuksena (pääasiassa Rekry- ja TäsmäKoulutusta) tai muuna yhteisrahoitteisena (FEC tai KEKO-tyyppisenä) koulutuksena, joissa toteutus tapahtuu kiinteässä yhteistyössä työelämän kanssa. Koulutusten sisältö ja toteutus ovat räätälöitävissä ja ne siten vastaavat hyvin alueen työelämän tarpeita. Tässä huomioidaan myös korkeakoulujen jatkuvan oppimisen tarjonta. Väliaikainen lainmuutos mahdollistaa korkea-asteen tutkintoihin valmistavan koulutuksen laissa säädetyin edellytyksin. Ko. koulutuksia on alkamassa vuodenvaihteessa 2021–2022.

Koska osaavaa työvoimaa ei ole työmarkkinoilta reservistä löytynyt, on yhteishankintakoulutuksena toteutettu nykyiselle henkilöstölle TäsmäKoulutusta. TäsmäKoulutuksessa henkilöstön ammatillista osaamista on syvennetty ja laajennettu, jolloin he ovat ammattitaidon karttuessa voineen siirtyä ammatillisesti haastavampiin tehtäviin. Samaan aikaan on voitu rekrytoida (joko suoraan tai rekrytoivan koulutuksen kautta) ammatillisesti vähäisemmän ammattitaitovaatimuksen omaaviin tehtäviin uutta työvoimaa. Tällaista vaihtovalmennuksen käyttöönottoa tulisi edistää työvoimapula-aikana.

13.12.2021

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

Toimialaennakkoinnin kehittäminen yhteistyössä Varsinais-Suomen liiton kanssa tuolennaisen perustuksen ohjauksen palveluiden kehittämiseksi. Alueen elinikäisen ohjauksen palvelut toteutetaan Varsinais-Suomen maakunnan ohjauksen tiekartan toimenpiteiden mukaan ([Työelämään ohjauksen tiekartta 2025+](#)). Tiekartan laadintaan on osallistunut ja toteutukseen on sitoutunut kumppanuusyhteistyössä laaja joukko koulutuksen ja työhallinnon toimijoita. Vastuu toimeenpanon koordinoinnista ja seurannasta on MYR:n koulutusjaostolla.

Tavoitteena on, että alueen työelämään ohjaus perustuu verkostoyhteistyöhön ja digitaalisten välineiden hyödyntämiseen, joilla varmistetaan ohjauspalveluiden määrä ja laatu sekä saavutettavuus. Lisäksi työnantajat halutaan saada voimakkaammin mukaan verkostoihin ja jalkauttaa tietoa yrityksiin (esim. toisen asteen ammatillisen koulutuksen uudistamisen perusteella).

Vuonna 2022 haasteena perustettavan Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toiminnan integrointi alueellisen toimintaan. Uuden viraston avaamalla hankehaulla kehitetään esiin nostettujen kehittämisaiheiden toteutumista alueella.

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

Vuonna 2020 Varsinais-Suomessa on laadittu koko maakunnan yhteinen maahanmuuttostrategia. Covid-19 –pandemian vuoksi strategian jalkauttaminen on siirtynyt ja 3-5 alueellisen tilaisuuden toteutusta jatketaan 2022 yhdessä maakunnan muiden toimijoiden kanssa. Samalla sovitetaan maahanmuutto- ja maakuntastrategiaa yhteen.

Strategialla turvataan riittävän ja osaavan työvoiman saanti maakunnan rekrytoivien yritysten ja työnantajien tarpeisiin. Strategian keskiössä ovat alueella jo olevat maahanmuuttajat sekä ulkomailta rekrytoitava työvoima. Keskeistä on kehittää asettautumispalveluita, joissa huomioidaan myös työntekijöiden perheet ja heidän tarpeensa. Maakunnallista yhteistyötä tehostetaan asettamalla Varsinais-Suomeen uusi maahanmuuttoasian toimikunta.

Yritysten ja työnantajien rekrytointitarpeet tunnistetaan tiiviissä yhteistyössä TE-toimiston, työllisyyden kuntakokeilujen, kuntien ja niiden kehittämiskeskusten, oppilaitosten, eri edunvalvontajärjestöjen sekä yritysten kanssa. Tuetaan em. toimijoita kansainvälistymisessä ja kotouttamisessa mm. markkinoimalla eri rahoitusmahdollisuuksia.

- nostetaan maahanmuuttajien työllisyysastetta kohdentamalla koulutusta aloille ja alueille, joilla on voimakasta työvoiman kysyntää ja toisaalta maahanmuuttajien yksilöllisten tarpeiden mukaan,
- luodaan selkeät polkumallit, jotka tukevat sekä työllistymistä että siirtymistä toisen asteen koulutukseen sekä korkea-asteen täydennyskoulutusmallien kehittämistä yhteistyössä koulutuksen järjestäjien kanssa, kaikessa koulutuksessa huomioidaan riittävä kielellinen tuki koulutuksen aikana ja työsuhdetta tukemaan,
- tuetaan kuntia kotouttamisohjelman laadinnassa valtuustokaudelle 2021-2025 ja varmistetaan kuntien pakolaisten vastaanoton jatkuminen ja kotoutumisen edistämiseen liittyvien tehtävien järjestäminen kunnissa hyvinvointialueiden perustamisen jälkeen

13.12.2021

- sekä neuvotellaan kuntien kanssa erityisesti kiintiöpakolaisten vastaanotosta niin, että vastuu jakautuisi nykyistä selkeämmin muiden kuin Turun vastuulle,
- yritysten kasvun varmistamiseksi työlupahakemusten käsittelyn maksimi kesto tulee enintään 30 vrk,
  - Kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden osalta varmistetaan jo Turun yliopiston uuden teknillisen tiedekunnan perustamisvaiheessa, että alueen yritykset kytketään tiiviiseen yhteistyöhön ulkomaisten opiskelijoiden houkuttelemiseen sekä tarjoamaan harjoittelupaikkoja jo opiskelun alkuvaiheesta alkaen
  - Kehitetään yhdessä korkeakoulujen kanssa kv. tutkinto-opiskelijoille tarjottavaa suomen kielen opetusta ja ohjausta sekä varmistetaan uusien opiskelija-asuntojen tarjonnan lisäys hallituksen koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartan mukaisen ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrän kolminkertaistamisen mukaiseksi.

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Osallistutaan aktiivisesti alueelliseen Talent Boost –ohjelmaa toteuttavaan Talent Turku –verkoston työhön ja kytketään alueen kv. osaajatoiminnot osaksi kansallista Talent Boost-yhteistyötä. Varsinais-Suomen ELY-keskus hallinnoi valtakunnallista Kokka kohti Suomea - ESR-hanketta, joka koordinoi 14 maakunnassa toimivia alueellisia Kokka-hankkeita. Hanke edistää kansainvälisten osaajien rekrytoitumista Suomen työmarkkinoille mm. kehittämällä asettautumispalveluja, jotka lisäävät Suomen houkuttelevuutta ja pitovoimaa vastaten myös osaajan perheen tarpeisiin. Kokka-hankkeella toteutetaan kansallista Talent-Boost –toimenpideohjelmaa myös tuottamalla yritysten tarpeisiin kattava kansainvälisen rekrytoinnin opas, jota jaetaan mm. Business Finlandin kautta.

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

Varsinais-Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä ja Satakunnassa tähän tavoitteeseen pyritään vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2019 perustetun ilmasto-vastuujaosto (MYR:n alainen) kehittää maakunnallista ilmastopolitiikkaa (tiekartta), aktiivoi eri alojen toimijoita ja edistää vuorovaikutusta ilmastotyössä. Puheenjohtajuus on ELY-keskuksella.

Edistetään Varsinais-Suomeen ja Satakuntaan yhteistyössä laadittujen maakunnallisten ilmastotiekarttojen toimeenpanoa. Maakunnat ovat mukana Kohti hiilineutraaleja kuntia ja maakuntia (CANEMURE) -hankkeessa, joka on tukenut tiekarttojen laadintaa ja ta-

13.12.2021

voitteiden asettamista. Hanke jatkuu 31.10.2024 saakka. Edistetään Turun kaupunki-seudun hiilineutraaliutta ja resurssitehokkuutta osallistumalla aktiivisesti Turun kaupungin ekosysteemipalvelusopimuksen toteutukseen. Aktiivisella viestinnällä vaikutetaan ilmastotiekarttojen toteutukseen: ymparistonyt.fi/hiilineutraalilounaissuomi.

Ilmastotiekarttojen laadinnassa on huomioitu muut alueelliset suunnitelmat ja ohjelmat, kuten esimerkiksi liikennejärjestelmäsuunnitelma, MAL-sopimus ja metsäohjelma.

ELY-keskuksessa toimii ilmasto- ja kiertotaloustiimi, joka seuraa EU- ja kansallista ilmastopolitiikkaa, osallistuu strategiseen ja tulossuunnitteluun ja aluekehittämisen prosesseihin sekä jalkauttaa ELYjen yhteisen, 51 kehittämiskohdetta sisältävän ilmastotiekartan käyttöönottoa kaikkien yksiköiden tehtäviin.

Yritystukien ja avustusten kautta tuetaan investointeja ja kehittämistoimia, joissa edistetään siirtymää kohti hiilineutraaliutta.

Vähähiilistä liikennettä edistetään tienpitoa, liikennettä ja maankäyttöä koskevien suunnitteluratkaisujen avulla.

Edistetään siirtymistä hiilineutraaliuteen mm. toteuttamalla maankäyttösektorin toimenpiteitä maaperän hiilen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi.

Edistetään hiilineutraaliuteen siirtymistä ja siihen liittyvän arvioinnin huomioimista ja kehittämistä hankkeiden YVA-menettelyissä, viranomaisten suunnitelmiin liittyvissä SOVA-menettelyissä sekä kuntien maankäytön suunnittelussa, välineenä ilmastokestävä kaavoitus (KILVA) -työkalu.

Vihreän elvytyksen investointihankkeiden käynnistymisen varmistamiseksi käytetään YM:n myöntämää EU:n elpymisvälineen (RRF) määrärahaa määräraikaisiin rekrytointeihin mm. ennakkovalvonta- ja YVA-tehtäviin vuosille 2021–2023.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

Canemure-hankkeen toisen vaiheen alettua keskitytään molemmissa maakunnissa ilmastotiekarttojen toimeenpanoon. Tuetaan kuntien ilmastotyötä, järjestetään yhteistyötuloksia sekä seurataan ja tiedotetaan aktiivisesti niin päästöjen kehityksestä kuin niiden vähentämiskeinoista.

Varsinais-Suomen maakunnallinen ilmastovastuujaosto kokoontuu v. 2022 neljä kertaa. Keskeisenä tehtävänä on ilmastotiekartan täydentäminen ja tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkistaminen sekä toimeenpanon vauhdittaminen.

VARELYn ilmasto- ja kiertotaloustiimin vuoden 2022 toimintaohjelman mukaisesti keskitytään ELYjen ilmastotiekartan (*Ikkuna*) jalkauttamiseen yksikkötyöpajojen ja kehittämiskohteiden priorisointiin kautta sekä rahoitusohjelmien hyödyntämiseen ja VARELYn sisäisen kiertotalouden tiekartan valmisteluun.

ELY-keskus ylläpitää ymparistonyt.fi/hiilineutraalilounaissuomi –verkkopalvelua, jossa tapahtumatietoja, ympäristöuutisia alueelta sekä maakuntien ilmastotiekarttatyön aineistoja.

Rahoituksen kohdentamisessa painottuu vähähiiliset ratkaisut ja liiketoimintamallit. Täsmäkoulutushankkeissa erityishuomio annetaan hiilineutraaliutta parantavien toimintatapojen muutoksiin vastattaessa.

Elpymisrahoitus 2021–2022 yritysten vihreään siirtymään hyödynnetään maakunnassa tehokkaasti mm. ilmastoystävällisen energiantuotannon lisäämiseksi.

ELY-keskus seuraa toiminta-alueensa kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä ja hiilineutraaliuden saavuttamista mm. Syken kunta- ja maakuntakohtaisen päästölaskentapalvelun avulla.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

Kiertotaloudessa jätteet ja saasteet suunnitellaan pois toiminnoista, vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä, pidetään materiaalit kierrossa ja säilötään hiiltä maaperään sekä tuotteisiin. Kansallisen kiertotalousohjelman päätavoitteina on kaksinkertaistaa materiaalien kiertotalousaste ja resurssien kulutus vuoteen 2035 mennessä vuoden 2015 tasosta siten, että kotimainen primääriraaka-aineiden kulutus ei ylitä v. 2015 tasoa.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi:

- Valmistellaan VARELYn sisäinen tiekartta kiertotalouden huomioimiseksi kaikilla vastuualueilla ja hyvien käytänteiden sekä kehityskohteiden tunnistamiseksi.
- Kehitetään uusia toimintatapoja ja työkaluja asiantuntijoiden työn tueksi.
- Tuotetaan kunnille tietoa vähähiilisistä kiertotalousratkaisuksista.
- Edistetään alueellisia kiertotaloushankkeita ja kiertotalouden elinkeinomahdollisuuksia Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntastrategioiden viitoittamana.
- Jalkautetaan kiertotalouden ajattelutapaa VARELYssä ja SATELYssä uuden ilmasto- ja kiertotaloustiimin järjestämien työpajojen ja muun toiminnan osana.
- Toimeenpannaan jätelainsäädännön uudistuksia, tehostetaan siihen liittyvää tiedotusta ja jatketaan mm. Poliisin kanssa yhteisiä jätekuljetuksiin kohdistuvia valvontaratsioita.
- Osallistutaan jätelain mukaisen ELSU-alueen alueellisen yhteistyöryhmän toimintaan.
- Toimitaan SYKE:n ja Varsinais-Suomen liiton kanssa kestäväää kiertotaloutta edistävässä "Life IPE FI 004 Circwaste-Finland "-hankkeessa.
- Toteutetaan jättesuunnitelmien ja kansallisen muovitiekartan toimenpiteitä.

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

Edistetään yhdyskuntajätteen kierrätystä osallistumalla jätelain toimeenpanoon ELSU-alueen yhteistyöryhmässä toimimalla. Toteutetaan jättesuunnitelmien ja kansallisen muovitiekartan toimenpiteitä ja jatketaan toimijoiden välistä yhteistyötä Circwaste-hank-

keessa. Valmistellaan Lounais-Suomen jätehuolto-ohjelmaa vuosille 2023-2028 yhdessä kumppaneiden kanssa kierrätyksen edistäminen silmällä pitäen. Osallistutaan jätehuollon nykytilan selvittämiseen Lounais-Suomessa.

Tarkastellaan toiminnanharjoittajien toimia ja YVA-hankkeita systemaattisesti kiertotalouden näkökulmasta, millä tavoitellaan myös yhdyskuntajätteen kierrättämisen edistämistä. Kehitetään työtapoja kiertotalousnäkökulman huomioimiseksi annetuissa lausunnoissa ja parannetaan vaikuttavuutta viraston sisäisessä toiminnassa ilmasto- ja kiertotalouksiimin aktiivisen roolin avulla.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

Huomioidaan EU:n uuden ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategian tavoitteet ja keinot omassa toiminnassa. Osallistutaan päivitettävän kansallisen sopeutussuunnitelman valmisteluun. Tunnistetaan toimialueen erityispiirteet suhteessa ilmastonmuutoksesta tarjolla olevaan tietoon ja huomioidaan nämä omassa työssä.

Vesitaloustehtävissä varaudutaan tulva- ja kuivuusriskien hallinnan suunnittelussa ja tulvasuojelussa sään ääri-ilmiöihin ja ohjataan toimintaa kohti kokonaisvaltaista vesienhallintaa ja kestäväää vesien käyttöä. Ilmastonmuutokseen sopeutumisella vastataan myös merkittävästi vesien ja meren hyvän ekologisen tilan tavoitteisiin.

Kuntien tukeminen kiertotaloutta sekä uusiutuvan energian käyttöä (tuulivoima, aurinkoenergia) lisäävissä hankkeissa. Ilmastonmuutoksen kokonaisvaltainen huomioiminen kuntien maankäytössä kuten tulvariskit ja viherrakenne.

Ilmastonmuutos otetaan sekä hillinnän että sopeutumisen keinojen osalta huomioon kuntien kanssa käytävissä MRL:n mukaisissa kehittämisseskusteluissa sekä kaavaneuvotteluissa ja -lausunnoissa. Keskeisiä käsiteltäviä asioita ilmastonmuutoksen kannalta ovat yhdyskuntarakenteen eheys, liikennejärjestelmän kestävyys ja joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edellytykset, tulvariskin huomiointi, hulevedet sekä viherrakenne ja ekologiset yhteydet. Edistetään ilmastokestävän kaavoituksen (KILVA) -työkäytön käyttöä.

Edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvän arvioinnin huomioimista ja kehittämistä hankkeiden YVA-menettelyissä sekä viranomaisten suunnitelmiin liittyvissä SOVA-menettelyissä.

Edistetään vesien käytön, vesihuollon, vesistösäätelyjen ja maa- ja metsätalouden vesitaseiden sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Tulvariskien hallinnassa toteutetaan valtakunnallista suunnitteluprosessia ja edistetään tulvariskien hallintasuunnitelmien toteuttamista Kokemäenjoen vesistöissä Porissa ja Huittisissa, Turun rannikolla ja Salossa Perniönjoella.

Osallistutaan kuivuusriskien hallinnan kansallisen prosessin kehittämiseen. Kehitetään peltojen ja metsien kuivatusta kohti vesienhallinnan sopeutumistoimenpiteitä, joilla voidaan varautua äärisääilmiöihin ja samalla vähentää vesistöjen ravinnekuormituksia.

Huomiota kiinnitetään erityisesti vesihuollon toimivuuden varmistamiseen kuivuus- sekä muissa kriisitilanteissa kehittämällä vesihuoltolaitosten välistä yhteistyötä ja kestävää vesien käyttöä.

Vesienhoidon ja merenhoidon suunnitteluprosesseissa ja toimenpiteiden mitoituksissa otetaan huomioon ilmastonmuutoksesta aiheutuvat ravinne- ja muut kuormitukset.

Uudistuvassa verkkopalvelussa jaetaan ajankohtaista vesitaloustietoa ja kehitetään tiedon avoimuutta, saavutettavuutta sekä asiakaslähtöisyyttä.

Huolehditaan, että ilmastonmuutos otetaan huomioon vesitalouteen ja vesien ja meren tilaan vaikuttavissa strategioissa, ohjelmissa, suunnitelmissa ja hankkeissa.

Maatalouden ilmastonmuutokseen sopeutumiseen vastataan ensisijaisesti maatalouden rakenne- ja tukipolitiikan sekä maaseudun kehittämisen laajoilla keinovalikoimilla. Toimenpiteitä täydennetään ja painotetaan esimerkiksi alueellisen maaseudun kehittämissuunnitelman pohjalta. Toimenpiteillä edistetään kestäviä, uusia ja uudistuvia maaseutuelinkeinoja ja maatalouden tuotantotapoja huomioiden. CAP:n strategisten tavoitteiden, esimerkiksi maatalouden kannattavuuden ja elintarviketurvallisuuden, huomiointi on myös keskiössä.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seurantaan toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

Tavoitteena on pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä aktiivisilla toimenpiteillä, joilla luonnon monimuotoisuus alkaa elpymään. Tavoitteeseen päästään seuraavin keinoin:

Täydennetään alueen luonnonsuojelualueverkostoa EU:n biodiversiteettistrategian mukaisesti mm. toteuttamalla METSO-ohjelmaa, suojelemalla soita Helmi-ohjelman kautta, saattamalla vanhojen suojeluohjelmien toteutus loppuun sekä toteuttamalla aktiivisesti kaavojen suojeluvarauksia.

Jatketaan Helmi-elinympäristöohjelman mukaisia suojelu- ja kunnostustoimenpiteitä Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Vaikuttavina toimina ovat mm. Soidensuojelu ja ennallistaminen, lintuvesien ja kosteikkojen kunnostus, perinnebiotooppien hoito, metsäisten elinympäristöjen hoito sekä ranta- ja vesiluonnon kunnostus. Lintuvesien kunnostustoimenpiteitä kohdennetaan ensisijaisesti Natura-verkoston lintudirektiivin mukai-

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltojen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

Vesien ja meren tila ei tule saavuttamaan lainsäädännössä edellytettyä hyvän tilan tasoa vuoteen 2027 mennessä, joten käyttöön on otettu pidennetyt aikataulut. Tilanne edellyttää, että vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmissa suunnitellut toimenpiteet on saatava toimeen täysimääräisesti. Tällöin tullaan merkittävästi parantamaan hyvän tilan saavuttamisen mahdollisuutta. Vesien ja meren hyvän tilan tavoitteella lisätään alueen elinvoimaisuutta ja vesistöjen virkistyskäyttöarvoa.

Vesien ja meren tilan kehitys käännetään positiiviseen suuntaan hyödyntämällä vesiensuojelun tehostamisohjelman mahdollisuudet, joilla voidaan täydentää perinteisiä suoje-lutoimenpiteitä, sekä ravinteiden käytön ja kierrätyksen edistämällä ja aktiivisella hanke-toiminnalla. Vesiensuojelutoimenpiteille pyritään varmistamaan rahoituksia myös tulevaisuudessa. Vesiensuojelutoimenpiteiden toteutuksen aktivoimiseksi tuemme asiantuntijaverkostojen toimintaa ja viestimme vesiasioista aktiivisesti ja monipuolisesti.

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Ympäristö- ja vesilupamenettelyjen mukaisissa menettelyissä arvioidaan hankkeiden vesistövaikutukset ja annetaan lausunnot vesien- ja merenhoidon tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Ruoppauksissa edistetään maalle läjitystä ja vesiviljelyssä noudatetaan sijainninhjaussuunnitelmaa. YSL:n mukaisten eläinsuojien vesien tilaan liittyvissä kannanotoissa tarkistetaan esitetyt lannan levitysalueet.

Edistetään ravinteiden käyttöä ja kierrätystä sekä lannan ja muiden biomassojen käsitte-lyä lannoitetuotteeksi. Maatalouden ravinnekuormia vähennetään KIPSI-hankkeella ja muilla innovatiivisilla maatalouden vesiensuojelutoimenpiteillä sekä perinteisellä maatalouden vesiensuojelutyöllä. KIPSI-hankkeen vaikutuksia seurataan MAAMERI-hankkeessa. Myös maa- ja metsätalouden vesienhallinnan kehittämisen ja toteutuksen mahdollisuuksia edistetään. Koko maatalouden vesiensuojelun toimintakenttää jäməkoi-tetään hallituksen Saaristomeriohjelmaan kuuluvalla HELCOM hot spot -tiekarttatyöllä. Vesiensuojelun tavoitteita edistetään hanketoiminnalla. Valmistaudutaan myös jatka-maan YM:n hoitamaa Itämeren kattavaa EU:n strategiaa tukevaa politiikka-alue Nutrin koordinoitua.

Jatketaan Saaristomeri-visiotyötä vesiasioiden parissa.

Tuotetaan tietoa vesien ja meren tilasta ja viestimme siitä sekä edistämme tiedon avointa käyttöä ja kehitämme tiedon esittämistä helposti ymmärrettävään muotoon.

Edistetään luonnonmukaista rakentamista ja suunnittelussa käytetään luonnonmukaisia menetelmiä mahdollisuuksien mukaan. Hankkeet suunnitellaan monitavoitteisiksi edistä-mään sekä vesien tilan, luonnon monimuotoisuuden ja esim. kalatalouden tavoitteita.

13.12.2021

Toteutetaan kansallista vesihuoltouudistusta sekä Läntisen Suomen vesihuoltostrategiaa aktiivisella kehittämistyöllä ja tehokkain valvontatoimenpitein. Seurataan aktiivisesti strategian toimenpideohjelman toteutumista. Varaudutaan erityisesti muuttuviin sääolosuhteisiin ja kyberuhkiin.

Vesiensuojelua edistetään vesiohjelmilla (Pro Saaristomeri, Satavesi ja Kokemäenjoki-visio) sekä asiantuntijaverkostojen vahvistamisella ja muiden toimijoiden verkostotyön aktivoinnilla ja ohjaamisella toteuttavaan suuntaan. Toteutuksiin myönnetään valtion avustusrahoja tarkoituksenmukaisille hankkeille.

Vesiensuojelun tavoitteita edistetään aktiivisella hanketoiminnalla.

Tavoitteita edistetään myös koulutuksella ja neuvonnalla sekä aktiivisella viestinnällä. Viestimme sekä omasta toiminnasta että valtakunnallisesta tavoitteita edistävästä toiminnasta kuten Veden vuoro –ohjelmasta.

Jatketaan luontaisen kierron palauttamista rakennettuihin vesistöihin kansallisen kalatie-strategian pohjalta ja edistetään muita toimenpiteitä vaelluskalakantojen elvyttämiseksi. Lisäksi puretaan vaellusesteitä ja kunnostetaan kalojen lisääntymisalueita sekä toteutetaan ohitusratkaisuja. Vaelluskalahankkeita toteutetaan laajalla yhteistyöllä. Edistetään kalastuksen sääntelyhankkeita rakennetuissa vesissä.

Edistetään kestäväää kalastusta, joka turvaa elinvoimaiset kalakannat. Kalakantoja säännellään ja hoidetaan yhteistyössä eri toimijoiden, kuten paikallisten vesialueiden omistajien, järjestöjen ja elinkeinonharjoittajien kanssa. Edistetään kalatalousalueiden toiminnan käynnistymistä ja käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatimista. Päivitetään kalatalousvelvoitteita. Kehitetään vapaa-ajankalastuksesta suosittu ja kestävä harrastus toimeenpanemalla vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategiaa. Kehitetään kalastusmatkailun toimintaedellytyksiä. Lisäksi parannetaan kalastonhoitomaksujen vaikuttavuutta ja kohdentumista kalakantojen ja kalavesien ylläpitoon.

Edistetään kalatalouden arvoketjun kannattavaa ja kestävästi kasvavaa yritystoimintaa toteuttamalla Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston kansallisen toimintaohjelman mukaisia toimia. Kaupallisen kalastuksen ja kalankasvatuksen edellytyksiä parannetaan tukemalla hallitusohjelman kotimaisen kalan edistämishojelman toimia sekä edistämällä kaupallisen kalastuksen toimintaedellytykset alueellisten käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatimisen yhteydessä. Varmistetaan kalatalouden arvoketjun vastuullinen toiminta riittävällä valvonnalla.

Mittari: *Vesistökuunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

27 kpl/5 kpl mm. hankkeiden "*Järviuoko hyötykäyttöön!*" - *Vesiensuojelun uudet teknologiat ja toimintamallit*", "*Ruoko-Kala 3*" ja "*Eurajoen kalataloudelliset kunnostukset (EuraKala21)*" avulla.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.

Alue- ja yhdyskuntakehityksen lähtökohtina pidetään Varsinais-Suomen ja Satakunnan vahvuuksia sekä alueen kulttuuriympäristön ja luontoalueiden erityisarvoja. Tuetaan alueiden vetovoimaa asuin ympäristöjen ja elinkeinojen sekä matkailun kannalta. Suunnittelussa parannetaan kestävästä liikennejärjestelmän toteutumista ja joukkoliikenteen mahdollisuuksia sekä kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta. Tuetaan kuntia maaseutualueiden ja rantojen suunnittelun kysymyksissä sekä samalla periaatteissa pysyvän asumisen suunnittamisessa.

Maaseudun laajakaistaverkkojen rakentamiseen kohdenneet elpymisvarat pyritään hyödyntämään aktiivisesti. Datayhteyksien parantamisella voidaan vastata maaseudulla ja erityisesti saaristossa lisääntyneen etätyön vaatimukseen sekä tukea maatalouden ja muun yritystoiminnan digitalisaatiota.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	55,0	55,0	55,0	55,0

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).

Ilmastonmuutos otetaan huomioon kaikissa aluekehittämisen tehtävissä ja tätä tukee alueellisen ilmastotiekartan valmistelu. Maakuntakaavoituksessa tuetaan kestäviä yhdyskuntarakenteen ja liikenteen ratkaisuja kuten kaupunkikehittämisen vyöhykkeet ja mm. Turku-Helsinki nopea junayhteys. Kaupunkiseudun suunnittelua kehitetään Turun kaupunkiseudulla MAL-yhteistyöllä sekä siihen liittyvällä maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimuksella.

ELY-keskus on aktiivisesti mukana maakuntien kehittämisen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tässä tarkoitetaan alueiden elinkeinoelämän toimintaedellytyksien ja saavutettavuuden tukemista. Varsinais-Suomen ELY-keskus osallistuu mm. älykkään erikoistumisen strategioiden ja Turun ekosysteemisopimuksen toimeenpanoon. Lähivuosina

ELY-keskus osallistuu omine toimenpiteineen Varsinais-Suomen aluekehityksen elvytyspaketin (ALKE-elvytyspaketti, Suomen AKKE- sekä rakennerahasto-ohjelmien 2021-27) toteutukseen. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ELY-keskus tukee toimilaan valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen sekä maakuntaohjelmien toimeenpanon edistämistä sekä osallistuu aktiivisesti aluekehittämiskeskusteluprosessiin.

Mittari b): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

Kehittämiskeskusteluissa ja merkittävien kaavojen edistämisessä painotetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista sekä kuntien strategista suunnittelua. Yleiskaavoitusta edistetään yhdyskuntarakennetta eheyttäväksi erityisesti kaupunkiseuduilla painottamalla täydennysrakentamista ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Painotetaan kaavoituksen laatua hyvän ja terveellisen elinympäristön varmistamisessa. Kulttuuriympäristön ja maiseman arvoja turvataan kaavoituksessa ja rakennussuojelulla. Tuetaan kuntia kiertotaloutta sekä uusiutuvan energian käyttöä (tuulivoima, aurinkoenergia) lisäävissä hankkeissa. Edistetään ilmastonmuutoksen huomioonottamista maankäytössä, mm. tulvariskit sekä kävelyn ja pyöräilyn sekä raideliikenteen edistäminen ja laajempien viheryhteyksien turvaaminen. Alueen erityisolosuhteiden perusteella tuetaan kuntia rantarakentamisen kysymyksissä. Toimitaan yhteistyössä kuntien kanssa maankäytön suunnittelun digitalisaation edistämiseksi.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF-arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

13.12.2021

ELY- keskus on aktiivisesti mukana meneillään olevissa tiedolla johtamisen ja asiakashallinnan projekteissa ja ottaa käyttöönsä uusia toimintatapoja, jotka mahdollistavat uusien järjestelmien tehokkaan käytön.

ELY-keskus osallistuu täysipainoisesti Digikehitysohjelma DiKO:n digikyvykkyyttä kehittäviin koulutuksiin ja panostaa uusien toimintatapojen ja työvälineiden onnistuneeseen omaksumiseen ja hyvien käytänteiden jakamiseen.

ELY- keskus teki kevyen CAF- arvioinnin vuonna 2020 ja toteuttaa arvioinnissa esiin tulleita kehittämiskohteita vuonna 2021. Johtoryhmässä keväällä 2021 sovitun mukaisesti v. 2020 määritellyistä pikaparannuskohteista osan toteutus on jaksotettu vuodelle 2022.

ELY-keskuksen viestintä osallistuu ELYjen valtakunnalliseen viestintästrategian suunnitteluun ja toimeenpanosuunnitelman laadintaan strategian ydinryhmän ja viestintäverkoston kautta. Aineisto esitellään henkilöstölle loka- ja marraskuussa, kun valmistuvat. VARELYssä viestinnän painopisteeksi vuosiksi 2022–2023 on valittu vaikuttavuusviestintä, josta laaditaan loppuvuoden 2021 aikana kullekin vastuualueelle valitsemansa painopisteen mukainen viestintäsuunnitelma, johon tullaan kirjaamaan vastuualuekohtaiset kehittämistoimenpiteet. Sosiaalinen media lisää koko ajan vaikuttavuuttaan mediakanavana myös valtionhallinnossa. VARELY on monipuolisesti mukana sosiaalisessa mediassa ja hyödyntää kanavaa maksimaalisesti.

ELY- keskus panostaa monipuolisesti kuukausittain ilmestyvään uutiskirjeeseen, joka on tarkoitettu oman henkilöstön lisäksi alueen sidosryhmille. Samalla parannetaan ELY-keskuksen julkikuvaa kiinnostavana työpaikkana.

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

ELY-keskus osallistuu asiakkuusstrategian toteutukseen valtakunnallisesti asiakkuusverkostossa sekä kehittämällä omaa toimintaansa ja henkilöstön asiakkuusajattelua. VARELY:n asiakkuuden kehittämisestä on laadittu toimintasuunnitelma, johon on kirjattu ELY-tasoiset ja vastuualuekohtaiset kehittämistoimenpiteet. Kehittämisen teemoina ovat mm. asiakkuuden konkretisointi eri tehtävissä, asiakkuusosaamisen kehittäminen, yhteiset asiakkuudet ja toimintamallit haastavissa asiakastilanteissa. Kehittämistä tehdään yhdessä henkilöstön ja johdon kanssa.

ELY- keskus panostaa asiantuntevaan ja luotettavaan palveluun. Asiakkaalle kerrotaan käsiteltävään asiaan liittyvistä toimenpiteistä ja aikataulusta avoimesti sekä tasaveroisesti. ELY- keskus panostaa ennakointiin ja esimerkiksi ennakkoneuvottelumenettelyin edistetään hankkeiden sujuvaa käsittelyä ja läpivientiä useisiin viranomaisiin liittyvissä hankkeissa. Asiakaslähtöisen toiminnan onnistumista seurataan mm. asiakaspalvelutytyväisyytutkimuksessa.

ELY- keskus noudattaa KeHan ja ohjaavien tahojen laatimia ohjeita julkisista hankinnoista sekä tavoittelee sitä, että hankinnat vastaavat asiakkaiden tarpeisiin sekä edistävät myös sosiaalisten, ilmasto- ja kestävänsä kehityksen tavoitteiden toteutumista.

ELY-keskus ottaa käyttöön ympäristöasioiden yhtenäisiä toimintatapoja. Tavoitteena on viedä käytäntöön aiemmin kokeiltuja toimintatapoja sekä parantaa toiminnan asiakaslähtöisyyttä siten, että ELY-keskusten Y-vastualueiden ja aluehallintovirastojen yhteistyö ja vuorovaikutus lisääntyvät ja toimintatapoja kehitetään samalla valtakunnallisesti yhtenäiseksi

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

1. Maatalouden valvonnassa kehitetään DRONE- avusteista toimintatapaa ja lisäksi tuetaan siirtymistä suoraan tableteilla tapahtuvaan valvonnan huomioiden kirjaamiseen. Etsitään edelleen tehokkaampia työtapoja tableteiden ja gps-laitteiden yhteiskäyttöön/yhden laitteen tekniikkaan siirtymiseksi maatalousvalvonnan ja katselmusten maastotyössä
2. Ympäristölupien valvonnassa jatketaan koronaepidemian aikana käyttöön otettuja uusia toimintatapoja määräaikaistarkastusten toteuttamiseen etätarkastuksina tai etä- ja läsnätarkastuksen yhdistämisellä. Myös dronen hyödyntämistä vesilain ja ympäristönsuojelulain valvonnassa jatketaan ja kehitetään.
3. ELY-keskuksen tulevia työskentelytapoja koskevan selvityksen perusteella kiinnostus etätyöntekoa kohtaan on vahvassa kasvussa ja tämän perusteella on aloitettu tulevien työskentelytapojen suunnittelu. Mahdollisimman pitkälti paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistava malli edellyttää entistä vahvemmin digitaalisten toimintatapojen kehittämistä sekä "hybridiratkaisujen" hallintaa. ELY-keskus on sitoutunut merkittäviin kehittämispäinostuksiin asiassa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	>4,0	>4,0	>4,0	>4,0
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4,0	>4,0	>4,0	>4,0

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

13.12.2021

ELY-keskus kehittää hankehallintaa ja hankintaosaamista yhdessä ohjaavien tahojen kanssa siten, että hankkeet toteutuvat suunnitelmallisesti, hankinnat lakien ja määräysten mukaisesti ja että hankkeiden hallintaan ja palvelujen hankintoihin käytetään sähköisiä järjestelmiä. Hankintasopimuksissa pyritään jättämään väljyyttä toimittajan omille innovatiivisille ratkaisuille.

Kaikille L- vastuualueille on asetettu myös valtakunnallinen hankinnan kehittämiseen liittyvä tavoite, jonka tuloksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan myös muilla vastuualueilla. Hankinnan kehittäminen kohdistetaan mm. valtakunnallisen yhtenäisyyden varmistamiseen, laadunvalvontaan, ilmastotavoitteiden huomioimiseen, digitalisaation hyödyntämiseen ja kehittämiseen.

Maantielauttaliikenteeseen toimintaa tehostaa mm. hankintaprosessia kehittämällä mahdollistamalla pitkäkestoiset sopimusmallit. Tällä edistetään myös sähköllä kulkevien lautojen lisähankintoja.

E-vastuualueen palveluhankinnoissa osallistutaan aktiivisesti Hankinnat haltuun -ryhmän (ELYjen yhteinen resurssi) tuottamaan hankinta-aineistojen uudistamiseen ja sähköistämiseen ottamalla uusitut lomakepohjat ja digitaaliset hakumenettelyt aktiiviseen käyttöön.

Tavoite:

Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.

Vahvistamme viestintäämme parantaaksemme asiakkaidemme mahdollisuuksia käyttää palvelujamme.

Alueellista yhteistyötä ja osaamisverkostoja vahvistetaan toimimalla aktiivisesti MYR:n eri jaostoissa ja aktiivisista rahoittajayhteistyötä tekevässä MYR:n sihteeristössä. Kansallista ja kansainvälistäkin yhteistyötä edistetään mm. valtakunnallisessa ennakointiverkostossa.

VARELY toimii Interact:n Turun toimipisteen isäntäorganisaationa, jonka kaikki tekeminen on kiinni eurooppalaisissa verkostoissa.

Kuukausittain ilmestyvä uutiskirje alueemme sidosryhmille parantaa myös osaltaan asiakaspalvelua ja tehostaa viestintää.

Monikanavaista palvelua tukien tehostamme asiakaspalvelua myös huolehtimalla osalla vastuullamme olevista keskeisten tietovarastojen/tietopalvelujen päivittämisestä sekä ajan tasaisesta viestinnästä. Tiedostetaan ja tuetaan myös siirtymistä yhteisiin ja osittain valtakunnallisista rekistereistä päivittyvään tietoon digitalisaation edetessä.

Huomioidaan myös kuntakokeilujen synnyttämät tulevat verkostomuodot sekä jatkossa laajentuva Talent Hub -toiminta.

ELY-keskus HVK:n strategisena yhteistyökumppanina osallistuu muun muassa elinkeinoelämän alueellisen varautumisyhteistyö-toimikuntien (ELVAR) kautta alueellisen huoltovarmuuden ja jatkuvuudenhallinnan kehittämiseen. Erityinen painopiste tulee asettaa yhteisen tilannetietoisuuden keräämiseen sekä tiedon vaihtoon, missä ELY-keskus seuraa ja arvioi muiden alueellisen toimijoiden kanssa turvallisuuteen vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia. ELY-keskuksella on kyky tukea varautumistyön kehittymistä suuntaan, missä toimialakohtaisen varautumisen sijasta keskitytään toimialoja yhdistäviä ilmiölähtöisiin uhkiin.

Tehostamme yhteistyötä korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa tukeaksemme alueen osaamistason nousua, TKI-toiminnan kehitystä ja pk-yritysten uudistumista.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmaa panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohtaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä.*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen toteuttamiseen ja palvelujen digitalisaatioon.

ELY-keskuksen osaamisen kehittämissuunnitelmassa 2021-2023 digitaalisten alustojen ja työkalujen hallinta on korostetussa asemassa ja jatkamme aktiivista yhteistyötä Digikehitysohjelmaa DiKO:n toimijoiden kanssa. Aktivoimme henkilöstöä hyödyntämään tulevaa koulutusta digikyvykkyyden kehittämisessä ja ohjaamme riittävästi resursseja koulutuksen sisällön jalkauttamiseen sekä yksittäisten työkalujen että laajemmin hyvien digitaalisten käytäntöjen osalta.

Vuonna 2022 toteutetaan digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi ja ELY-keskusten yhteisen tuloksen tavoitteeksi on asetettu > 3,1 (asteikko 1-5).

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: *Tietoturvan taso (sanallinen)*

Varsinais- Suomen ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.

ELY-keskus on saavuttanut sisäisessä auditoinnissa (14.9.2017) tietoturva-asetuksen mukaisen tietoturvan perustason sekä ISO/IEC 27001:2013-vaatimukset soveltuvin osin maksajaviraston tehtävien osalta. ELY- keskus jatkaa vuosittaista tietoturvatyötä kehittämällä tietoturvaa yhteistyössä KEHA - keskuksen kanssa ja samalla varmistamalla tietoturvan perustason säilymistä.

ELY-keskus varmistaa, että 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain asettamat vaatimukset saavutetaan ja jalkautetaan henkilöstölle tuloskauden aikana.

ELY-keskuksen lakisääteisten tehtävien kannalta kriittisiä palveluita on tunnistettu ja niille laaditaan jatkuvuus suunnitelmat, joissa huomioidaan tietoturva vaatimukset. Lisäksi huolehditaan olemassa olevien jatkuvuus suunnitelmien ajantasaisuudesta.

Riskienhallintapolitiikka on laadittu ja hyväksytty johtoryhmässä tammikuussa 2019. Riskienhallintaa kehitetään politiikan pohjalta.

Pidetään yllä tietoturvan tilannekuvaa säännöllisesti. Asetetaan tietoturvan tarkemmat tavoitteet vastuuhenkilöineen vuosittain toistuvassa johdon kokouksessa.

ELY-keskuksen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan suunnitelmassa vuodelle 2021 tietoturva nostettiin seurattavaksi asiaksi ("tietoturvan riittävä huomiointi nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä") korostuksen jatkuessa myös vuodelle 2022 ("Tietoturva ja tietosuojat / Kyberturvallisuus").

Tietoturvavastaava osallistuu aktiivisesti Tiedonhallintalain muutosten perusteella perustetun tietoturvan ja tietosuojan yhteistyöryhmän toimintaan ja mm. tämän perusteella mm. virastokohtaisen tietoturvan hallintamallin työstämiseen.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

Osaamisen kehittäminen

1. ELY- keskus ylläpitää 3- vuotista osaamisen kehittämisohjelmaa, joka perustuu kehityskeskusteluissa sovituille osaamisen kehittämisalueille. Vuosien 2021–

13.12.2021

2023 ohjelmaan nousivat osaamisen kehittäminen liittyen ilmastonmuutostyöhön sekä asiakkuuksien hoitoon.

2. ELY- keskus hyödyntää osaamistaan oman organisaation ulkopuolelle jakaen sitä ja tietoaan alueellisesti sekä valtakunnallisesti verkostoitumalla
3. Vuoden 2020 VM-Baron pohjalta käynnistetyn sisäisen kehittämisprojektin tulosten perusteella ELY-keskus jatkaa riittävän rahoituksen osoittamista osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä jatkaa työtä tulevien osaamiskapeikkojen tunnistamiseksi ja paikkaamiseksi

Henkilöstön työhyvinvointi

1. ELY-keskus edistää työhyvinvointia huolehtimalla hyvistä työoloista ja mahdollistamalla etätyöskentelyä. Tulevaisuuden työskentelytapojen suunnittelu ja kehittäminen on käynnistetty keväällä 2021 järjestetyn henkilöstökyselyn pohjalta ja työtä on jatkettu syksyllä kaikkien esimiesten toimesta. Etätyön määrän kasvaessa panostetaan työhyvinvointia parantaviin toimenpiteisiin.

Valtion työnantajakuvan uudistaminen

1. ELY- keskus panostaa monipuolisesti kuukausittain ilmestyvään uutiskirjeeseen, joka on tarkoitettu oman henkilöstön lisäksi alueen sidosryhmille

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin tyytyväisyysindeksi (TA)	>3,60	>3,60	>3,60	>3,60

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

1. Maanteiden kunnossapidon ja rakentamisen hankinta Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY- keskusten toimialueilla. Päivittäisen kunnossapidon alueurakoiden kilpailuttamista ja hankintapäätöstä koskevat tehtävät
2. Kalojen maahantuonnin erikoistumistehtävä
3. Maantielauttaliikenteeseen, saariston yhteysalusliikenteen hankintaan ja palvelutason määrittelyyn liittyvät tehtävät
4. Kalankasvatuksen ympäristönsuojelun koordinointi- ja asiantuntijatehtävä
5. Saaristomeren biosfäärialueen hallinnointi
6. Kansallinen yritysasiakkuus - koordinointi
7. Kokemäenjoen vesistön tulva- ja kuivuusriskien hallintatehtävät
8. Lajisuojelua ja lintuja koskevat lupatehtävät
9. Merenhoidon suunnittelun koordinointi
10. Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR)

11. Maahanmuuttajien kotoutumiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen liittyvät tehtävät Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueilla
12. Kokka kohti Suomea ESR- hanke
13. Puutarhatalouden erikoistumistehtävä
14. Kalastuksen valvonnan erikoistumistehtävä
15. Rakennusperintölain mukaisten asioiden käsittelyn koordinointi ja kehittäminen ELY-keskuksissa

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2022 sitovasti. Vuosien 2023-2025 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomääräraahajako.

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2022 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijhtaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

13.12.2021

Opetus- ja kulttuuriministeriö	Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö
Ympäristöministeriö	Juhani Damski, kansliapäällikkö
Väylävirasto	Kari Wihlman, pääjohtaja
Väylävirasto	Mirja Noukka, toimialajohtaja
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Olli Madekivi, ylijohaja
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Timo Metsä-Tokila, johtaja
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Tuovi Päiviö, johtaja

ELY-KESKUS	Jako 2021 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistus	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Metsitys-tukeen liittyvät tehtävät	Öljylämmityksestä luopumis-avustusten käsittely	POMA hankintaresurssit	Muut muutokset	MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ
Uusimaa	13 456 500	469 150	99 000	261 000	0	0	381 400	515 800	15 182 850
Varsinais-Suomi	12 407 100	689 150	91 200	78 300	243 600	0	171 700	115 000	13 796 050
Satakunta	2 244 100	116 400	16 500	52 200	0	0	63 700	0	2 492 900
Häme	5 962 200	207 050	43 800	52 200	0	0	118 500	-10 000	6 373 750
Pirkanmaa	6 578 900	374 300	48 400	78 300	0	552 300	147 800	166 000	7 946 000
Kaakkois-Suomi	8 760 100	419 050	64 400	78 300	0	0	137 400	0	9 459 250
Etelä-Savo	4 569 000	195 050	33 600	26 100	0	0	52 000	245 000	5 120 750
Pohjois-Savo	7 509 100	401 650	55 200	52 200	0	0	108 900	0	8 127 050
Pohjois-Karjala	3 938 500	160 500	29 000	26 100	60 900	0	57 800	0	4 272 800
Keski-Suomi	9 337 900	368 800	68 700	52 200	243 600	0	106 100	0	10 177 300
Etelä-Pohjanmaa	9 953 600	514 750	73 200	52 200	0	0	63 000	0	10 656 750
Pohjanmaa	3 129 300	171 600	23 000	52 200	0	0	80 700	0	3 456 800
Pohjois-Pohjanmaa	9 050 700	441 600	66 600	78 300	243 500	0	132 900	79 000	10 092 600
Kainuu	3 613 400	186 000	26 600	52 200	0	0	38 100	0	3 916 300
Lappi	9 111 700	492 350	67 000	52 200	0	0	80 000	25 000	9 828 250
KEHA oma toiminta	24 035 400	900 800	176 800	0	0	639 910	0	376 000	26 128 910
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 120 368	0	0	156 000	118 400	178 100	260 000	159 200	36 992 068
TE-ASPA	5 036 600	0	37 000	0	0	0	0	0	5 073 600
YHTEENSÄ	174 814 468	6 108 200	1 020 000	1 200 000	910 000	1 370 310	2 000 000	1 671 000	189 093 978